

(THIS STORY CONTINUES ON TAPE 10, SIDE A)

TAPE 10 SIDE A

REV.2.

STORY BY IKIRHEP, CONTINUED FROM TAPE 9 SIDE B

Wonowe aiura iwe, meeta nge ipwen eorh souu. Iwe nge ina opwe souu nge esoar minne opwe ani pai. Ie opwen pwigi niu e efai pwe iunumoamw iwe giufetin wutun mai e, pwe wuwen ina mwo nge amw pai. Iwe wonowe a itto pwigin rhag minikewe nge enoa. Anoa noa noa, e, nepeteer sipwe iura fanuwkewe, fanuw we fanuwan wonowe Panuwnap me miin wonowe iy wonowe Aniunwaii. Iwe rhag nge wonowe a, mwoiun pii makka makenoa, pii. Iwe makenoa pwan waa we. Pwe effitei nge igiwe effeor pwe pii minwe nge wonowe e feori rhag pwe epwe fasnoa pwe waa. Iwe wonowe apwan itiw gurafeaf. Apwan itiw yaffyaff neset pwigipwigi e enuw me yesoapw meram e nge epwai noa pasnong ren wonowe. Wonowe a, ofeouta wo woneen? Ata wa pwai noa sefaaniteo? Ianoa sefaniteo wo pwe ise giunei minne wonoa menato pwe miin, ata inoa miintiwen pwe ipwe poiupog pwuniun paap pwe ipwe tetta pwe ngare e gognoa waa na wai nge esoar. Iwe ie ia eorh amaan fetan rhag nemetaw.

Iwe opwe weti pwe ngang ipwe anganug atona opwe wai. Iwe onnai noa. Wonowe a no. Nono e, wonowe aiura eis a meremani ruwou. Iwe opwen wai. Naiu nge ie opwen wai. Iwe wonowe epwigi rhag pwan feori feori waa we rhepegi wou. Iwe noa feor noa pwe efoarh yawan.

(Waa nge ina itan, Yawan, pwe a wenigag sangi mesan waa. Ewewe fengan rhag ununun nge mesan rhag minne a wenna pwe ina ragan iura pwe yawan).

Iwe feornoa pwe ununun efoarh yawan nge wonowe a teota rhag nge enoa. Pwan pwigi rhag tapen minwe an pai iwe efai niu nge esoapw maai. Anoa noa wonowe e noa torinoa fanuw. Iwe nge wonowe semeer, Panuwnap, aiura pwe eis, en en nien opwen feori an miin Rongnap atarii, nge ngang ipwen feori an Rongrhig.

(Atarii naan regan feori igine si ito me wai. Pwe opwe atarii iwe wa tar amw safeai rhu iwe wapwan itto wongti. Iwe auwa pwan wiis me rhoanuwoamw. Iwe ina opwenaai noa neimw. Opwe naai noa mwetenoa neimw. Are eor imwai nawum ina opwe naai noa. Iwe nge igina aw saan tep mwo safeyai rhu me atarii, wewen pwe si atariyanoa meta epwe amwamwaiuw noa tipwan aniun wai me woarh. Pwe igina sipwe iura sinoa serag nge siserag fan paiun. Iwe ina minne sifeori nge ii e werigirh rhag ii Aniun wai. Pwan ii Panuwnap. Iwe ina regan iura ei awne itto pwe sipwen feor arh atarii. Iwe ina ragan feor mwongo anongarh noa rhoan waa we magteo sia gan ito atarii. Sipwe iura sia itto eorh tep minikewe).

Iwe renoa, iwe awenigag pwe epwigi rhag ii wonowe feori ii koan we. Ie egan miin ngeregan egius koan. Ewei ata sapian pwo. Iwe ra itto ngoanoa woot me woan. Nge epwegi rhag ngoanong ew wosonfai noa aiuwta me toopon. Iwe wonowe a eis teogi sapii na. Iwe wonowe eito nge eito fan ngani sapii we, nge wonowe semeer iwe agomwan angani wonowe Rongrhig. Ii wonowe Panuwnap. Afanii pwe agiag ina ano toopon minna nge ina ate fatimw. Pwe ni mwun mani egunei pwe mani yor minne ata sipwe nganei. Iwe wonowe epwegi rhag noa pwoiupwog an, pwigi ii pwai we. Wonowe a itto menamena mena rheen r hefeti rhag minwe r hefeti nong noan minwe anan wonowe etemoag. Iwe a itto ragrag minwe pwe a ragrag fetan. Pwigipwigi e, ranoa mwongo. Iwe wonowe epwigi rhag angi woson fai we. Iwe a itinong touw minne rheon ganwan. Ranoa pwigita pwe niewe aitto eorh mena. Inoa minwou nge sipwe fitei nge a feirei rheon iuwan wonowe Rongnap. Iwe noa noa e ata repwe miin me igina, naiu nge refeori an wonowe. An wonowe pwe ina ii wonowe etemoag minne epwen teogi. Nge epwegi rhag wonowe itinong yoana noa me toopon sapi we. Noan an wonowe Rongrhig. Ifa Rongrhig? Eiura pwe opwe noa mwo itiw mena noa minna pwe epwe noa mwo newan. Iwe wonowe enoa angenong paiun pwe epwe angnong noa tugngong topoi sapi we noa atafirhi firhinoa paiun wonowe noa moaich sineng noa pwe emaa noa. Pwe wonowe egjuwtiw aitiun. Iwe ra iseni noa pwe ra iura pwe ata ii wonowe Rongrhig anonoa pwe ata ii Weriyang. Pwe emaa Fanurh fan.

(Iwe ina minne sipwe iura pwe fiyong toon manna epwigito minne ununun kepesai ne metaw, panuw. Ina ie sia aniani e ie anoa itto ie sianita me rhapin iwe ie sia eorh soapwei noa.

#1 SONG BY IKIRHEP (CHANT SUNG WHEN LAUNCHING OR RETRIEVING CANOES) (Poanoon waa)

(Ipwen aninong ew poan. Ew poan ie poanon waan erhai pwan rhapinpan panuw. Itan nge regan iura pwe Wonap. Wonap minna itan panuwnaan. Erhai man igin pwan panuw, anongoonuan sipwe iura pwe rhapin woag. Pwe ina manneka ra panuw noa, ikka aia gan iura pwe raigin panuw nge ina, rhapin woag. Pwe a gugkunei panuw, gugkunei pwee gugkunei pwang iwe ikkina mannekeomwu aia gan iura rhapin woag. A iteer nge rhapin woag. Iwe ipwen anita poanoon waa e waan. Eiura pwe:)

Eganeogneog sai we, an panuw sefeo me noamwon Unanu.

(Ie min igin faatnoa pwe eiura pwe a aneogneog sai naan me noan noamw na noamwon Unanu. Ie eigin ita noan. An sipwe iura igina, ekapwung pwai ei nge ina reiura pwe an panuw sefeo pwe igina nenipwan anianiun, igiwe igiwe ina reiura pwe ii mineen. Peigita reiura sefeo, mina manekka re feo. Re anian rhag)

Me noamwon Unanu neogta inaan epwene sai Rongrhig.

(Iwe ie ra aruwouwa noa itan me igei pwe ra pwan aita ngani pwe ii Rongrhig. Pwe iga ta sipwe iura pwe eyo ngani anongan mese mesan minikewe si fiyongei ren miniwe fiyongon Panuwnap. Iwe ie, apwai teota meigan nge aiura pwe ra pwan aita ngani pwe Rongrhig. Pwe anongan minikka egukune nge eigin sipwe iura eyo nganin anongan).

Epwene sai Rongrhig epangi rhoanuwan erhai man fegir erhai man mwoarho erhai sinenap erhai sawpwe erhai man peig.

(Iwe re nimman rhoa we. Rhoawe e finir pwe rhoanuwan. li yawonmaniur).

Erhai man peig repwenoa pwingi naiun un Gerhaw.

(Minna reiura un Gerhaw nge amam aiura pwe un arhaw. Pwe u naan nge efeor sangi Arhaw. Kusaie, ina igina eiteo me e u naan. Ina regan iura un Arhaw. Ina ii a ngata woan minne urun. Minne poan e an. Pwe ina aiura pwe):

Naiun un Gerhaw repwe noa pwingi naiun un Gerhaw mesai Tewairag e a manian ea maanenoa.

(Ina eiura pwe):

A manian.

(Iwe ina ata afeori pwe a manenoa).

Eamanenoa fai Namoluk. Sereni pwugupwug moagurhun Anian.

(Iwe, ina apwan ngata meigei pwe anoa serefi erhai maan. Iwe ew moagurh ie eiura, moagurh. Iwe nge iwe girh si iura pwe moagurh ew toaur. Iwe ina mani toauran ina eapesa pwe ew moagurh ina, Anean. Iwe ina minne eiura pwe moagurh).

Moagurh Anean, uwoapwon mwar minwe e repwepwen manug emwerhai na pwurh, ne umwunu gewoas emwerhan worhei ngemoson Ingarhig.

(Ina eiura pwe:)

Emwerhai na pwurh.

(Pwe re peigita reiura, napwurh. Nana. Amam woi Satawal aiur pwe nainai. Nainai pworh. Pworh ka pworhan mau ika re feor iwe ikkiwe regan feor iwe a ununnoa rhoapwut ra nainai).

Emwerhan worhei nge moson Ingarhig erhap weni worhan ne yaw pwerhepwerh noanno woaw seog.

(Ie eiura pwe woaw seog nge ina woaw saag)

Noanno woaw seog sia manian, sia manenoa fai Namoluk si sereni pwugpwug moagurh Anian.

(Ie apwai sefaniti rhag pwan igiwe. Pwe epwe metaf gach minne iani)

Yuwoapwon mwar minwe. Erepwepwen manug emwerhai na pworh ne umwunu gewoas emwerhan worhei nge moseon Ingarhig. Erhap weni worhan ne woaw pwerhepwerh noanno woaw seog. Ipwe nimii mwo pwupnapnaap naiur re woan maguran Magur. Nge iugun Fais peen Welimeraw.

(Eiura pwe epwe nimii mwo pwupw naan. Eiura pwupw naan iwe nge naiun Panuwnap. Ina aiura pwe:)

Epwe nimii mwo pwupw napnaap naiur re woan, maguran Magur.

(Iwe ie siapwai sefan ngani nge ina apwan iura. Apwan pwarita pwe eiura re peigita ina reiura Magur. Maguran Magur. Iwe nge amam woi Satawal aiura pwe are miin nge aipwe iura pwe rhimwen Magur. Ew fanuw, Magur.)

Maguran Magur, peen Welimeraw.

(Panin, ina ir reiura peen nge amam aiura panin).

Peen Welimeraw sitaan wupw nong nge sirhe me weni moang.

(Ei ina minwe menaan wonowe, Wonap. Ew pwe eigi sow minikka arr nge iei minne igiukune me reen ie, iwe re aita ngani pwe Wonap mwan iwe nge mwirin nge ra aita ngani pwe Rongrhig. Rapwan aita ngani pwe Rongrhig)

#2 SONG BY IKIRHEP

(Iwe ie ipwen pwan anita ew. Pwan anita ew pwai, ta sipwe iura pwe arr, arr Samwon. Arr samwon me rhoaka re repii far ir pwan saw seragkaan. Ikka re gai nennoa nemetaw. Iwe regan ani nganir igine epwe yor ew meta ne repwe ani reen iga ai gan mesaig iwe nge ai ani nganir pwe iga irr man repii. Iwe ie ipwen pwoniuwta.)

Emwogiut mwogiut.
Arong fanninoa ii chipwen ano chipwen. Anomi
samwon.

(Iwe ie aw pwen repii ren pwe ie a apesata me igei pwe eiura)

Rhipwen ano rhipwen mwaniami samwon.

(Iwe iga, kepas ei epwan nofit asirow nganir pwe iga arr rhoaka yor itter. Iwe ina aiura pwe:)

Chipwene ano chipwen anomi samwon.
Aw titinong ren mour chap woan Machitiw ete tasinoa anoon.

(Iwe ie a anganinong minneen nge ata weween pwe ata a angani nong manna, ina eiura pwe maiur rhap. Ina a anganinong maiur rhap pwe ete saw kepas fetan. Nge epwe mwamwai rhag ununun mwanian).

Aw titinong reen maiur chap woan Machitiw ete tasinoa anoon. Nian garepwung nian garechu repwe chu nenne repwe te nenne. Repwe tettei kepesai sapwon pii.

(Iwe iei ise ien metaf reen. Pwe mani kepesan mwoiuwe mwoiuwe).
Apwin apwin epwene raan.
Emaan epwe eninoa rei nigaserag wonuwanoata epwe feotata mesan an machew echenoa mesan woan faiu seres.
Nge eman saninge riuw me woa Romonum, nge eman saning te woan Fanapenges.

(Eiura weween iei nge eiura pwe, manna weween pwe esaning ruwou. Ina eiura pwe:)

Eman saning riuw me woi Romonum. Eman
saning te woan Fanapenges.

(Ina minikei nge fanuw. Iwe nge ina sipwe iura pwe eruwou saningan. Iwe nge inaan etettenoa pwe ese mwerhan pwe epwe rongrong anongan kepas. Iwe apwai sefan ngani rhag pwe apwan iura pwe:)

Emon epwe eninoa rei nigaserag wonu wonoata epwe feotata mesan an machew echenoa mesan woan faiu seres. Apwiin apwin epwene raan.

(Iwe a moanonoa iwe ew).

#3 SONG BY IKIRHEP

(Iwe ie ipwene pwan ani minne. Pwan ew urun ammagiuf me reen Saipon. Iwe regan iura pwe:)

Simin ma iefang, sitip moananginoag, soaro karhig agini. Minwe goseorutog, nge efoat ne irhimwoan.

Igan fageog etii, taipwungu pwe tipwarh.

Nge etai rhiu mwaniarh, sitai gapwong fengan.

Nge go enimoanow itei, pwe ipwe fitatog, angepat ma efang. Etiw me noanni meneog, epeterie yorei.

(Iwe ipwan awewei mwo akkagius minikka igunei me reen pwe eiura pwe. Eiura pwe sino, wewen pwe minneen eiura. Ekesai sapatiw nge eiura pwe, wewen pwe sino efang. Iwe ise giunei meta a regan iura pwe tip moanang pwe ie ew mani pwan kepesan mwoiwe).

Soaro karhig agini minwe goseorutog.

(Ina esoar arhigerhigagini noa minwe egangani. Minna e gangani noa. Ina eiura pwe:)

Minwe goseorutog pwe foat ne irhi mwoan.

(Mani eor minne arr kepas, rhoakei mani rafasiun pwupwunguw fengani. Ie maneen agan anita ur e an, iwe nge ie ur igin apwapwa. Pwe iei minne repwan gan tiwnong saw serag, rhoan fita iwe nge repwan gan ani nganir)

Etiw me noanni me neog epeteri e yorei nge ingu mwoan ageni minwe goseorutog pwe efoat ne irhi mwoan, igan fageog etii. Wenetipi e ngeonimw, wen gageo agini.

(Iwe iei minwe ianinong ie ammagiufeer saw serag me saw fita me rhoaka regan finir noa pwe rhoa mamaw. Saapw boat me waan fanuwarh me. Anongan fengan nge urun

woan minne. lei pwan gan arr ur nganir pwe re mesaig pwe iga renoa itto nge sareer man mamaw me sareer rhag rhoa panuw)

#4 SONG BY IKIRHEP

(Iwe ipwen pwan ani ew. Pwan ani ew, minneen ie pwan tapen pwan pwai we rhag. Pwan pwaiur rhag pwan panuw. le):

Simin yeorun ingeres, fenapiiyai teogai, fani maneo su mworaw reer mwanni tenirhin, etai moarh paiu moasow.

(le eita woan pwe re fanuwka soapwtiw reiura pwe etai moarh paiumasow ie rhoaka amam aiura pwe man pai mamaw. le pai moasow man mamaw. Ina manka regan argirwou pwe rhoan, repwe noa itiwo sessar iuw, rhoan soassoan aiu, rhoan mwen. Pwe ikkina maneka re arosan mamaw.)

Etai moarh paiu moasow perhawow niefang epwe gaiagi getaf rerhen woan pwunapei.

(Wewen, minna reiura pwe epwe gaiagi getaf rerhen woan pwunapei, ina armas ina ewei pweta iga ra awwewe reen maan. Ina raiura pwe epwe aiag asaf, me rerh. Rerhen woan pwunapei ina mani pwan ise gunei are itan fanuw are itan meta. Ikkinii pwe eteorh itan fanuw me reer re moiwe. Are itan meta. Ise gunei gachuw pwe iga kepasan moiwe).

Ngang Auwenimaneometag fai rhiu mworhoi, etar garhigerhignoag faan yoanagi we an. Etigin mwanii egar, itenanago mwirin epwenaan iei ranne arh rhu mwan.

(Ina aiura pwe epwenaan inaan arr noa rhufengan mwan).

Epwenaan iei rann arh rhu mwan, noa gemwainoun noag merhen painiu geraw.

(Ata sipwe iura pwe minna noa gemwainoun noag merhen pai niu geraw ina rhoaka ra igin tawnoa tawnoa niugunang. Ina ta ragan iura pwe amwainoun noa amwainoun noa nenier. Ew pwan kepasan igiwe minnei).

Merhen painiu geraw ii yeoku agini moatto gaisoustag woan gomweni we an sa wai monguw waw metewane gatu peras.

(A wonowe, ina ata raiura pwe a moat iusous. le regan moat iusous rhag. Iwe a waiwai wow an mwen noan metewan atiu peras. Iga re ngata woan minna nge reiura pwe atiu peraas nge atiu peras. Minna menan nge iga sipwe iura koon woan wur. Koon woan pwai).

Metewani gatiu peraas mwaimi rhagu semwoi nangit me paiu moasow goanorho me nengiti nge yufinen noamwo rhugu awnoa mwo gamesiungu iga egan mwuno pai.

(Iwe ina ra anganir. Ami awnoa, ewei pweta ira ka siura aw asiungu minmwun are epwe geop are esoapw geop. Ina raiura pwe re pwe ama siungu ii armas na).

Aw noa mwo amesiungu iga egan mwuno pai pwe ech an noasagi nge seraw na egoinnu weni aiutate we.

(Iwe iei minwe urun panuw me pwai rhoa mamaw. Igiwe reer rhoaka ra tugfai noa).

#5 SONG BY IKIRHEP

(Iwe ipwen ani ew ur. Urun erhai armas iwe reiura Sittouwa. Iwe ese, enoa nge enoa sefan nge esa pwano, igine enoa e, iwe nge iei minne urun me ren manna inan me seman. Ir ata raitto feiri nge, pwe ina minna ununun iwe nge rese gunei ngare meta efeori, nge ina enoa wai, pwe ii erhai panuw. Ii armas na itan Sittouwa).
Moat moat ngang nugi nemaneman nge efichi pwee we nge enoanoa nge mesoaron Pig nge awar rewe rugufeni goan en mwutan epwe pes pwuwoa amwo nge feone mwer na sipwe neoguwa nongo nepwonon fanuw pwe ina awen feinin waa na fan mainap.

(Iwe ie a apesa ununun waa we waan. Pwe ie aiukurata me igei iwe nge ie minne sito woan igina ie aiura pwe iei ie awpwe gunei pwe awen. Awen faragin waa en fan mainap).

Ina awen feinin waa na fan mainap sipwe rhungata manun fan.

(Iwe ie apwan iura me igei pwe awen.)

END OF SIDE A THIS SONG CONTINUED ON BEGINNING OF SIDE B.

TAPE 10 SIDE B.

Epwe rhungata manun fan Wun nge fan aimat pwe eni mane we ina eseoseo yoaroni pwonos sipwe awenewena niugiun pwonow na soumware. Nge a pwonota soumware.

#6 SONG BY IKIRHEP

Nge en sawmwar ose ani rhigar o iuriu.

(Ei a pwarita me iga, pwe a angani pwe. Minnei ew kepas asirow. Kepesan mwoiuwe. A iura pwe en sawmwar ose gan iuriu firhi mwo rhigiroamw iwe nge wanoa itinong).

Nge en sawmwar ose ani rhigar o iuriu waian fanuwarh osoapw tonon ose pwura mwo.

(Ina aiura pwe. Oseto noan minwe. Ina igina nge ose pwu noan ew mesan ennap kewe. Ennepai serag. Sipwe iura pwe noan ennai rhigar.)

Nge en sawmwar ose pwura mwo ew mesani an, ese iuntagimo wonapweii nang nipwani arhin ffiu angini mesai na.

(Ina eiura pwe igiwe ese iuntag mwo wonapwei nang. Ina wonapwei kkewe ewei ununui rasim iwe egan miinoa me noan nang nepwong. Ina amam ai iura wonapwei. Iwe ina aiura pwe nipwan arhin ffiu, ren an mwor. Ina angin mesai na, ew ffiu regan iura pwe Na. Ina minna itan.)

Nipwani arhin ffiu angini messai na epwe arhei nong ne emwani woamw ose gona serag wogamaan rhag weni aniutani man.

(Ei asoapw minwe).

#7 SONG BY IKIRHEP

(Ipwen ani ew poan. Ew poan pwan poanon erhai manigin saw serag. Ie ipwen anita minne an.)

Gamin me tanni Geraw.
Me wen gakiun pwunapei.
Gamin gesangi mwoanow, sew gepani getaf.
Pwe esa wichi gemwar.
Peyow pwe arhigemam.
Nge egekoasur nong Noris me atin Gesang.

(Iwee ie, minnei ie aurata. Pwe ie aiurata pwe itai rhoapwut ei ina Atin Asang. Iwe ie eiura pwe, iwe eiurata pwe erhai man mamaw iwe eita ren petenan minikewe mwan. Nge ie a apesata itai rhoapwut ei pwe ie aiura pwe:)

Noris me atini Gesang, ii mwann engeres egan wegiti etag an pappan isa net.

(Iwe ise gunei, isa giunei no minikei are kepesan ia.)

An pappani sanet surnong noan pimwagen.

(Iwe ina apwai sefanito iwe nge ina aiura pwe tinigii ka eigin mwagengen awuton. Ikka arr tinigian mwoika rapwai tiwen feffetoagini egius kepesai nemetaw me kepesan pwang).

Surnong noan pimwagen an nanging uwoaf.

Nge eweri ngeonni esag pwe effiffiti erhag pei na an Pinot. Eafenga ngani seman urhungan paiu moasow.

Epwe gefani ewow tanni peigi efang.

Pwe epwenoa mwir me reer pwe gapeta na ruweman.

(Ina enoa noan imw ka imwer mani rhoan am. Mani eitiwow, itiwou Saipon me iwe anoa noan ofiis me).

An nanging uwoaf nge ewere ngani gemam, pwe effiffiti erhag irhimwu an Pineot.

Eafenga ngani seman urhungan paiu moasow.

Sipwe ne giupwun me ii me mas ner yoanagii, otepwai tarengani.

Me gipwira tog niugun nge esa min gaitait.

Pwe awton pappain ese mwaiun urupig pwe e guna goatowoun.

(Iwe apwan apesa ununun me igei pwe aiura pwe. Mwaiun rhag ii, pwe ii man mamaw, pwe anongan nge epinsag ngani).

Pwe engi ruwopanii, epwenoa seon wisii, tefatii me niugun. Nge etewai pwang ngani ren an tigetig.

Engitii nge neogiuw etewai pwange ngani pwe egapiung ruwou.

#8 SONG BY IKIRHEP

(Iwe ie ipwen pwan ani ew. Ie ipwen pwan ani ie regan iura poan. Poan en nge poannon warr panuw. Warr saaw serag ne seet. Ie regan pwigi minnei ra keonuw nganir. Iwe ie ipwene pwan ani nong noan tape e).

Iurukini Kemanne, wan Pwug ew.

Eno me emwari ginisagi ran. Wei soapwon fanuw.

(Iwe ie igina ie eiura pwe:)

Iurukini kemanne.

(Ina a iururtiw waa we.)

Wan Pwugew.

(Ina itan man we waan. Ina a faingita itan pwe Pwugew. Pwugew itan man we waan waa we).

Eno me emwari.

(Ina e iemwari rhag mwamwaiun raan me. Esoar ew faffin me soran ne esoapw iemwari. Pwe ina raiura pwe eno me emwari, pwe ina e iemwari ranin waa we waan. Ren an noa wai me ren an noa neseet me).

Eno me emwari wei soapwoni fanuw ginsagii raan.

Pwe iurwou waan ewon wei noangon nge a noa rigto.

(Apipii minikewe nge a fiti tipan, ina aiura pwe repwen iurwou waa we waan ina anoa itiwou woon noa wei noang. Noang ikka painiu ka sigan itta atigii me weinang sia itiw feori kopinn meragniin noa pai niu nge si ngata minikenaan woan. Ina minna noang. Iwe ina a itiwou woon noa weinoang.)

Ginsagi raan wei soapwon fanuw.

Eppat angin gemwar.

Efin me yeotiw, epwe iurwou waan.

Ewoon wei noangon.

Nge a noa rigto.

Amwera assimas.

Epwe atiwa mwo waan Pwugew, nge ii ese mwerhan.

li ese mwerhan epwe gefai tipan.

Epwe sugamwo metaw apung rorh.

(Iwe ina reitto pwe rhoan katiw nge ii ese mwerhan pwe iurhugi noa rhag. Pwe epwe sipegin, ata sipwe iura. Ise giunei faan minneen are afaian an sipegin mafiawow pwe e panuw. Ina aiura pwe epwe siugi metaw naan ina e rorhapung. Ina an apesa iga eiurutiw waa na waan iga e poanna ngani).

Ipwe siuga mwo metaw apung rorh, ipwe gatirow noa woan ige mwes. Nge apwai sefan enaini ffiui netow.

(Iwe ina aiura pwe apwai sefaan. Iwe nge ina a naini ffiui netow. Iwe, a):

Seragi foarhota faan mainap.

(Iwe apwan itta fan mainap. Ina a serag foarh ta faan mainap).

Nge a noa rhungi nigefaunan wei sat, etiu mwin mwin rhag.

(Ise gunei are mattana, are itan erhai maan nigefaunan weisat are ise sipegin giunei faan).

Etiu mwinmwin rhag wen pwurorhoinoa ipwe arhei ngani nge pwu teitein.

(Ew miin ie aigan iura pwuteitei, ina aigan ferhii egius minne eno woan waarh igine sinoa ne metaw, iwe nge enoa maan to egius apepei me meta nge sia ei, arheitiw. Nge sia pwu teitei. Iwe nge sisse ferh minna nge siagan atufnoa nge sia pwuteitei.)

Seragi foarh ta fan mainap nge ianoa rhungi nigefaunan wei sat etiu mwinmwin rhag wen pwurorhoinoa.

Ipwe arhei ngani nge pwuteitein oit me ia panuw apwer feo.

(Iwe , ina aiura pwe earhei ngani minna pwuteitein nge ii a aiura. Oiteo me iya, panuw feo mwu? Mani nenipwan anianiun).

Oit me iya panuw apwer feo. Nge ii e tinota ose giunei itai.

(Iwe, ii panuw we aiura a kepas ngani manwe nge aiura, ose gunei itai?)

Nge ii etinota ose giunei itai pwe ngang Pwugew ie ipwe sai.

(Iwe aiura, ose gunei minna itai pwe ngang pwugew. Ie ipwennoa sai fanuwan mangungu)

Ii etinota ose giunei itai pwe ngang Pwugew ie ipwe sai fanuwan mangungu re wenni mang rhoan.

Pwe re ngeongeo rhag.

Epwe ne noa tiwnong rhiun waan waa.

(Iwe aiura pwe ra pwan pwurh rhoan fanuw we pwe ra pwan ngeongeo rhag.)

Epwennoa tiw nong rhiun waan waa eyoatupwu ew nge a sefaan wow rhiun waan waa.

Pwe a mang ngani fanuw assiunnuta essunnun gasepa emaan igito ne sai rewarhig.

(Iwe aiura)

Meon inaan feoti an sine wenipiani gera epwe faneei ngani.

(Iwe ie apwan iura me igei, pwe aiura iwe meon ffiu. Ew ffiu. Meon inaan ina efeoti an sine me woan ew pii. Ina pian, Pig. Ina regan iura pian gera.)

Feoti an sine weni pian gera epwe faneei ngani ne woasun waan.

(Iwe ina aiura pwe efeoti sine we an a fena ngani ne woasun waan. Ise giunei are ew kepesan meta).

Ne woasun waan sitam efangi pwe rhoarhoai teman.
Pisia wotong sita an mwarigar. Siser
merapwun.

(Iwe ina aiura pwe, eitta nge ina anoa rhungi pisia me wotong. Ina etaan mwarigar ta)

Pisia wotong sitaan mwarigar si ser merapwun, pwugan fariap.

(Iwe ina ie apwan apesa me igei pwe a serefi merapwun me pwugan fariap.)

Faiun oson gapitan rhiuwetan Fenarhig.

(Iwe mani eor efai faai eno iginaan, iwe me ina regan iura sapw aurer pwe Naurer rhuwtan Fenarhig. Rhuwat e minne eseiginoa me faan Fenarhig. Ina rhuwat na worhna re Polowat re pwai noa fifitani).

Rhiuwetan Fenarhig sipwe rheneoniuw fai neworhoapwut.
Nge si sarepwoniuw mesene gapitaw mesaruw me tumur re maiur nenoam fan anne pwaut.
Sirhe apii saw.
Ipwe wene wenei worhan Urauran siganema iug.

(Iwe ie anoa Souk pwe ie eiura a wenewenei noa worhan Urauran).

Anema iug sipwe serifatag fisiwer fas we. Eno esan souk ittan Rasaimoa.

(Ina aiura noa ittan nisingor we pwe nisingor we ina eno esai Souk ina ittan Rasaimoa).

Ipwe wii e iunan pwe pwapwan itarh.
Ne mwen iu nong noai tewai naurer.

(Ina aiura pwe ipwen wii iunan pwe pwapwan ittarh. IGINE sianoa mwen iu nong noan taw mwu tewai naurer).

Ne mwen iunong noai tewai naurer aw gemwoan Pwug ne petai sowa.
Egugkuputa rhag menagiun inaan woan iunnupis.

Woan iunnupis sia manian sia manunoa fai Namoluk sisereni pwugpwug moagurhun anian.

luwoapwon mwar minwe erepwerepwen maniug emwerhai na pworh ne wumwun gewoas emwerhan worhei mosun ingarhig.

(Minnei soapwon ew iwe iani noan tape we mwan. Nge iei soapwon ien).

Erhapw weni worhan ne woaw pwerh pwerh noan woaw seog.

Ipwe nimii mwo pwupw napnap naiur re woan maguran Magur nge iugun Fais poun Welimeraw.

Sitaan upw nong nge sirhe me Welimoang.

Nge noapwut we ien e won noan seon e susugi e iuwan e mat noag iyour epachenoag iefang.

Sitaragi wen ingin nge siganniu arh sai ne sai rewarhig.

(Ei asoapw ina)

#9 SONG BY IKIRHEP

(Ie ipwen pwan ani ew pwan urun serag. Urun aseragin asugun. Iga aia asugun noa nemetaw. Nge ie itteer manka reita noan minneen nge ie eiura pwe Farepwai me Rongrhig. Minne epwene ita minne pwaiur. Ie eiura pwe:)

Teorh riug fengan Rongrhig me Farepwai. Garhierhiar semwoi tarin panuw kit.

(Ie tapeer rhoaka, panuw ka re rhuwen gitgit. Ikka sipwe iura esaan pwon mwo anongan metaw arr seragii).

Tarin panuw kit repwe goo noan peirh.

Nge re giu rech mesag iga retai pwan eyori.

(Minna re giu chech mesag ina retai pwan eyori. Iga resan yori mwo. Pwe rerhuwen mesagsag. Pwe iga sipwe iura ennaan fau rhag fanuw are ennuw fanuw e re seragii).

Re giu rech metag iga retai pwan yori ruwon metaw gamenai. Nge re chai ir semwoi tarin panuw kit re pwe gooi noan peirh. Nge re giu rech metag iga retai pwan yori ruwon metaw gamenai. Moat moaroro ngani gien arr gepanuw.

(Ina iga sipwe iura ra itto moat. Moat pwe panuw we ragan iura pwe re ferag giegi. Iwe ina gien panuw pwe iga repwen sugun me ren manekewe re aita nganir Farpwai me Rongrhig. Ina.)

Moat moaroro ngani gien arr gepanuw epwe net ngane mwirin iyas na ewonotiw.

(Iei nge ina regan iura feo iyas. Ina ra iura, repwe moat rhag nge re amamaw. Ina mwo emetag sagriur nge a mamaw rhag pwen ne repwe weri firhii me aisaning firhii an Farepwai me Rongrhig arr yoananoa iyas naan igine epwene noa e).

Iyas na ewonotiw fai tupwun mesaruw.

Sa karigerige ngani ne mechan me ruwou. Fus na regan naini wawti noan giegi.

(Iwe ina e sipwe iura e nemach nge ina apwan arigrig ngani ne mechai ne mach).

Epwe pwangi ruwou.

Gan gapagutar sai fanuw na reteweri noan nangin waa fanuw. Etti porow me niugun nge ii enoa rhowgi epwe sorow yoan ffiu.

(Iwe ina fanuw kena sipwe iura ata irr reiura waa fanuw ese weri pwe ese no noan an map iwe nge panuw we anoa weri. Pwe ina angata pwe etti porow me niugun. Iwe ina ettit ngani porow nge ii eweri. Enoa weri).

Epwe pwangi ruwou.

Gatagin weni fanuw.

Nge egopwai Rongrhig e irer pirhem panuw nge epoas meneti.

(Iwe ina epwangi ruwou etag. Ew arr panuw miin regan iura etag, iwe ruwou minna eiura epwangi ruwou. Etag na. Iwe nge ina aiura pwe etagin weni fanuw pwe etag naan nge epwene itto amoat noa woan fanuw. Aigan iura amoaton weni fanuw. Iwe asoapw. Iwe)

#10 SONG BY IKIRHEP

(Iwe ipwene pwan aninong ew. Pwan urun panuw rhag. Ie urun an noa ne metaw. An sai fetan woan fanuw ka fanuwa mam. Fanuw ka, nefinan Rhuk me nefinan Pig, Pigeneo, Lamocek, Satawal, Apineoirup itiw Woleai. Itiwou Saipon. Anongan fanuw nge ie regannoa sai. Iwe ie ra apwungu minneen pwe urun panuw e. Aiura pwe:)

Sinoan chaw mworaw, tip chengas ngani.

Koanag pwung we an.

Nge esa pwai tiweri mwerhan an wai.

(Iwe, ie ieura sinoan chaw mworaw. Ekkoi soar tiwen chaw. Chaw noa rhag nge a kepas ngani panuw we. Iwe ina aiura. Koanag pwung we an pweie esa pwai tiweri mwerhan an wai. Ina eiura pwe e angunguw anongan mini kewe mwanian panuw we. Iwe ina panuw we eikkiura pwe ii apwan igin mwerhan pwe epwai noa mwo wai pwe epwai noa mwo fiengi mwen noan paiun. Pwe a poasuti nemetaw iga a pwongii weni fanuw.)

Inoano chaw mworaw tipichengas ngani koanag pwung we an pwe esa pwai tiweri mwerhan an wai.

Epwai noa mwo fiengi mwenen gasiung we an.

Erhap nange etoapw egacha noag paiun engong panii mwan.

(Iwe ina eiura pwe erhap, yoat e erhap toapw ie esa yor no ffiu. Iwe nge ii aigin mesaig agini e mwagiut giut mwo nge peig mwanen. Ina peig na aigin mwagiutgiut ren an ii panuw we mesaig. Pwe ikkina tapwena e afirhi pwe epwe noa ie egan pungpung worhow. Ese pwa ffiu iwe ii a pwug noa rhag).

Tipi chengas ngani koanag pwung we an epwai noa mwo fiengi mwenin gasiung we an. Erhap nange etoapw egacha noag paiun engong pani mwan. Nipwan an rhiu moasow me gangutagi noagon.

Sa gafiyow mwoor me foangorhan nemetaw.

(Iwe iuna eiura pwe ne nipwan an rhiu mamaw. Iwe nge a affiyow mwoor, foangor.

Nge ina eiura pwe afar igin afirhi. Tappenaan a igin far affirhi).

Fasiun pwe e ikki mwani, mwoor manman serag.

Esa gafina nganir, rhoan gegkai serag awpwe siu me emwari wonoag mwann epep esa fineti tag neorhongi me weni moasow.

(Iwe a anganir rhoakewe. Sena kewe naiun pwe eiura. Aw pwe gan iuku fetan nge aw fanfetan wei sat. Aw fannoa mwan epep pwe ina iga fanuw epwe no e. Iwe nge wonowe a fineti minwe paiun nge itta neorh ngita woan moangon).

Esa finetietag neorhongi me weni moasow egapwesa gini enoag pwe a nag fanuw.

(Iwe panuw we efinetita eita neorh me woan moangon nge a apwesagini noa pwe, iwe fanuw ina. Ina eno mwan epep. Iwe raigin keer fengan rhoan waa.

Naiun sena pwe ra weri fanuw.)

Epwene gafinaang nong teo mwirin wei serag.

Aw tenoa ppak ngani, nge ii me noan an nge epwe gofi nge eiriuw peigin an etag.

(Iwe ina eiura pwe, a anganir rhoan waa we waan pwe. Aw soap ppak, pwe ngang nge igofi nge iuriu nepan ai etag. Iwe ina ipwe giunei nepan etag na sipwe noa ngani weni

fanuw reen. Ina aw soapw igin ppakenoa. Iwe ranoa ngani fanuw, iwe ina minwe urun panuw na.)

#11 SONG BY IKIRHEP

(Iwe ie ipwen pwan ani ew. Pwan urun panuw rhag. Panuw fengang me pwee, egugkune erhai maan ie aiura ppach. Iwe nge ie e tittigtig me weinang. Ie e piung, iwe nge ina nge ii egiunei mwanian. Apesa pwe egiunei mwanian. Iwe ina minmwu egan iseni pwe an pwee igrine epwenoa nemetaw. Amwanienia rhag manna. Mannaan nge sipwe iura pwe wewen pwe naiun. E amwanienia rhag ppach naan. Ppach e mwanienii rhag nge a giunei, aiura pwe ei, sa sou. Iwe ina minna egan igin keer netipan reen ppach na igrine e mwanienii nge ii agiunei pwe, ei epwe yor iunuman worho. Sisoapw wai pwe epwe igin, epwe ruwou week are ew week nge epwe yor rhag iunuman worho. Iwe nge enoa rhag mwanieni nge eiura pwe wo noa pwe ew week me ruwou week noa foarh en noa too noa weni fanuw, esoar meta opwe woas ren. Esoapw woas waa mwu woamw. Esoapw yor worhou. Iwe ii a keer ii panuw we anoa wai. Anoa iurutiw waan pwe a eorh noa wai noa, pwe ina emesaig ren mwanian ppach we naiun. Iwe eiura ina ra keer rhoan waa we waan pwe repwene noa nemetaw. Nge manwe egiunei anongan minikewe. Egiunei panuw nge egiunei mwanian manwe naiun nge. Iwe ie ipwene ani minne wurun) Rannin ganogu serag.

Oipweratiw piepii.

Opwen gemwanienii, atig mannu ran firh.

(Iwe aiura pwe, rannin na rannin nogunogun an wai. Ina eiura ranin ganogu serag. Iwe ipwan soapwei rhag minwe)

THIS SONG IS CONTINUED ON TAPE 11, SIDE A

END OF TAPE 10, SIDE B.